

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Назва навчальної дисципліни – «Історія України: цивілізаційний вимір».

2. Вид (статус) навчальної дисципліни – Обов'язкова.

3. Освітній рівень – Перший (бакалаврський) рівень.

4. Галузі знань: В Культура, мистецтво, гуманітарні науки, А Освіта.

5. Спеціальності: В11 Філологія (за спеціалізаціями), А4 Середня освіта.

Освітні програми «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова» (спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська); «Французька мова та література і переклад та англійська мова» (В11.055 Романські мови та літератури_ (переклад включно), перша-французька); «Німецька мова та література і переклад та англійська мова» (спеціалізація В11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша-німецька); «Переклад (китайська та англійська мови)» (спеціалізація В11.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша-китайська); «Переклад (іспанська та англійська мови)» (спеціалізація В11.051 Романські мови та літератури_ (переклад включно), перша-іспанська); «Середня освіта (Англійська мова, друга іноземна мова та зарубіжна література)» (спеціалізація 014.021 — Середня освіта).

6. Мета навчальної дисципліни: поглибити в здобувачів вищої освіти знання з історії України в глобальному цивілізаційному контексті, ознайомити з основними тенденціями розвитку сучасної історичної науки, сприяти опануванню методів роботи з історичними джерелами та науковою літературою, формувати розуміння українського минулого у цивілізаційному вимірі з позицій патріотизму і української національно-культурної ідентичності.

7. Завдання навчальної дисципліни: вивчення дисципліни є визначення ролі історії України в контексті глобальної історії в системі соціально-гуманітарних наук; ознайомлення із засадами традиційної та модерної історіографії; висвітлення найважливіших дискусійних історичних проблем, зокрема знайомство з цивілізаційним підходом, концепцією культурно-історичних провінцій і теорією фронтиру; опанування сучасних методів вивчення історичних джерел та наукових публікацій, прийомів їхнього аналізу та набуття на цьому підґрунті практичних навичок для оцінювання поточних суспільних процесів і явищ.

8. Зміст навчальної дисципліни:

Семестр 1.

Розділ 1. Вступ до курсу.

Тема 1. Вступ.

Розділ 2. Давня доба історії України: цивілізаційні виміри.

Тема 2. Кочові і осілі народи на території України в давню добу. Формування Мультифронтиру.

Тема 3. Русь-Україна: від племен до держави.

Тема 4. Золотоординське панування і виклики для руських земель.

Галицько-Волинська держава – західний рубіж Русі.

Тема 5. Цивілізаційні перехрестя: українські землі у складі Великого князівства Литовського, Польського і Угорського королівств, Молдавського князівства, Кримського ханства і Османської імперії.

Розділ 4. Модернізаційні процеси і геополітичні зміни в українських землях Нової доби (XVI – XIX ст.). Українське націєтворення.

Тема 6. Українські землі у контексті геополітичних змін у Центрально-Східній Європі (1500–1648).

Тема 7. Українське козацтво: від виникнення до Козацької революції.

Тема 8. Гетьманщина, Запорозька Січ і Слобідські полки (1648–1783): цивілізаційний вимір.

Тема 9. Особливості модернізації XVIII – XIX ст. в українських землях. Фронтири імперської доби.

Тема 10. Початок українського націєтворення (кінець XVIII – кінець XIX ст.).

Розділ 5. Коротке XX століття і цивілізаційні виклики для українства.

Тема 11. Цивілізаційні виміри Великої війни 1914–1918 рр. та Визвольних змагань 1917–1921 рр.

Тема 12. УРСР у 20 – 30 ті рр. XX ст.: НЕП, українізація, сталінська модернізація. Особливості розвитку західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

Тема 13. Україна в Другій світовій війні.

Тема 14. УРСР в період «відлиги», кризи тоталітарної системи і «перебудови» (1953–1991).

Розділ 6. Творення незалежної України. Постіндустріальна економіка і суспільство. Виклики націєтворення.

Тема 15. Україна 1991–2014: між європейським вибором і протистоянням з російською федерацією.

Тема 16. Україна 2013–2024: цивілізаційний вибір і боротьба за незалежність.

9. Пререквізити: Передумовою вивчення курсу є вивчення курсу «Історія України» в закладах загальної середньої освіти.

10. Очікувані результати навчання:

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних та фахових компетентностей і досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова»:

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування таких загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК15. Здатність вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального і професійного саморозвитку та самовдосконалення, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування таких спеціальних (фахових) компетентностей:

ФК15. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі та перекладацькій діяльності.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Німецька мова та література і переклад та англійська мова»:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. оптимально розподіляти свій час у вирішенні практичних завдань.

ЗК15. Уміння презентувати складну інформацію у стислій та зрозумілій формі.

ЗК16. Здатність планувати власний розвиток і траєкторію навчання протягом життя.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування таких спеціальних (фахових) компетентностей:

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Для ОПП Французька мова та література і переклад та англійська мова:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку філології, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Переклад (китайська та англійська мови)»

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Оволодіння загальнонауковими знаннями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК14. Здатність і готовність до активного спілкування у науковій, педагогічній і соціальній сферах діяльності, керуючись сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ЗК15. Здатність навчатися протягом життя, підвищувати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, розвивати й удосконалювати власну особистість.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Переклад (іспанська та англійська мови)»:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку романської філології, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність спілкуватися усно й письмово державною мовою.

Для здобувачів вищої освіти ОПП Середня освіта (Англійська мова, друга іноземна мова та зарубіжна література):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії інтелектуального, культурного, морального і професійного саморозвитку та самовдосконалення, розуміти основні принципи буття людини, природи та

суспільства.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є формування таких спеціальних (фахових) компетентностей:

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова»:

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема фахової літератури, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Німецька мова та література і переклад та англійська мова»:

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання та самоосвіти.

ПРН4. Розуміти загальні суттєві характеристики реальності (фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства).

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо, працювати у команді.

ПРН20. Мати навички керування часом в умовах виконання завдань.

ПРН21. Відтворювати складну інформацію у стислій та зрозумілій формі.

ПРН22. Мати навички формування індивідуальної траєкторії навчання, адаптувати її відповідно до змін в контексті сьогодення.

Для здобувачів вищої освіти ОПП Французька мова та література і переклад та англійська мова:

ПРН4. Демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Переклад (китайська та англійська мови)»:

ПРН4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі східної та германської філології та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН21. Долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються.

Для здобувачів вищої освіти ОПП «Переклад (іспанська та англійська мови)»:

ПРН4. Розуміти фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

Для здобувачів вищої освіти ОПП Середня освіта (Англійська мова, друга іноземна мова та зарубіжна література):

ПРН1. Здатність до міжособистісного спілкування державною та іноземною мовами у професійному колі; здатність забезпечувати розвиток мовно-комунікативних навичок здобувачів освіти державною та іноземною мовами.

ПРН2. Моделювати зміст освіти у галузі іноземної філології відповідно до державних стандартів, інтегруючи сучасні методики та технології навчання для формування ключових компетентностей і ціннісних ставлень здобувачів освіти в умовах невизначеності освітнього процесу, розв'язуючи складні завдання, що виникають в процесі адаптації до змін.

ПРН3. Орієнтуватися в інформаційному просторі, критично оцінювати та використовувати інформацію, демонструючи медійно-інформаційну грамотність та цифрову компетентність для ефективного вирішення професійних завдань та навчання іноземної філології, зокрема в умовах невизначеності.

ПРН20. Демонструвати здатність критично оцінювати вітчизняний та закордонний навчальний досвід, власну професійну діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

11. Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ЄКТС (90 годин), з них для денної форми: 32 год. лекцій, 16 год. семінарських занять, 42 год. самостійної роботи, для заочної форми 10 год. лекцій, 4 год. семінарських занять, 76 год. самостійної роботи.

12. Форма контролю: екзамен (1 семестр)

13. Інформація про викладачів: доцент кафедри українознавства Марина Євгенівна Домановська (денне відділення), доцент кафедри українознавства Михайло Віталійович Чугуєнко (заочне відділення), e-mail: marina.domanovska@karazin.ua, m.v.chuguenko@karazin.ua.